

Til:

Finansdepartementet v/ Skattedirektoratet

horingsinnspill@skatteetaten.no

Høringsuttalelse til avgift på landbasert vindkraft – forslag til stortingsvedtak og forskrift om endringer i forskrift om særavgifter

3. august 2021

Deres referanse 2021/1129

Sabima viser til Skattedirektoratets høringsbrev med høringsnotat av 22. juni 2021 om avgift på landbasert vindkraft, med høringsfrist 3. august 2021.

Innledningsvis vil vi understreke at vi reagerer svært negativt på dette høringsopplegget. En ganske radikal ny måte å tenke om arealforvaltning i Norge, på et særlig omstridt arealbrukstema, sendes på høring kort tid før de fleste går ut i ferie, og med frist før mange har kommet tilbake. Flere nøkkelpersoner i Sabima har vært utilgjengelig i høringsperioden. Vi antar dette har gjort prosessen med å skrive hørings svar vanskelig også for andre høringsinstanser.

Bakgrunn og forutsetninger

Sabima mener det er svært viktig å redusere utslipp av klimagasser for å stanse global oppvarming. Et ledd i dette er å legge om fra fossil til fornybar energi. Vi har allerede mye fornybar energiproduksjon i Norge, og har derfor et godt utgangspunkt for å komme langt i dette arbeidet gjennom en langt sterkere satsning på energiøkonomisering.

Det kan likevel være nødvendig med noe ny utbygging av fornybar energi, men det må gjøres på en måte som belaster naturen minst mulig. Enten det er vindkraft eller andre former for fornybar energi, må det lokaliseres til områder som allerede er sterkt preget av utbygging – og ikke i verdifull natur, slik det i for stor grad har blitt gjort med vindkraftutbygging på land i Norge så langt. Norsk natur er også sterkt preget av vannkraftutbygging. Vi mener derfor en eventuell ny avgift må innrettes slik at fornybarutbygging, inkludert vindkraftutbygging, blir vesentlig mer kostbar jo større og viktigere naturverdier den påvirker. Avgiften må også gjelde vannkraft.

Regjeringen varslet i Revidert nasjonalbudsjett at de tok sikte på å innføre produksjonsavgift på vindkraftverk for å gi kommunene insentiver for tilrettelegging for videre utbygging av vindkraftverk og lokal kompensasjon for lokale miljø- og samfunnsmessige konsekvenser av slik utbygging. Det ble påpekt at avgiften burde være moderat fordi en slik avgift er vridende. Hvor vridende en slik 'moderat' avgift vil være vil selvfølgelig avhenge av størrelsen på avgiften. Høringsbrevet fra Skattedirektoratet mangler en indikasjon på eller skala for de tiltenkte avgiftene, noe som gjør det umulig for oss – og for andre – å vurdere styrken av den vridende effekten.

Vurdering av forslaget fra Skattedirektoratet

Sabima er overbeviste om at en avgift og kompensasjonsordning for nåværende og mulige fremtidige vindkraftkommuner, slik den beskrives innrettet i forslaget fra Skattedirektoratet, nettopp vil være vridende i retning av at kommunene vil kunne se seg tjent med å tilrettelegge for utbygging av vindkraft fordi det vil medføre inntekter for kommunen. Vi er særlig bekymret for at miljøkonsekvensene, som tap av natur og friluftsområder, eller skader og belastninger på intakte naturlige økosystemer, vil – som en konsekvens av inntekspotensialet - bli tillagt mindre vekt.

Vi er derfor negative til at vertskommunene *selv* skal kunne trekke økonomiske gevinster i form av økte skatteinntekter eller kompensasjoner knyttet til etablering av vindkraft i kommunen. Dette vil gjelde både om skatteavgiftene er basert på installert effekt og om avgiften pålegges kraftproduksjonen, som er de to alternativene Skattedirektoratet har lagt fram.

Vindkraftutbygging har medført betydelige tap, skade og forringelse av verdifull natur i Norge, og derfor svært stor lokal motstand mange steder. Det planlegges og tilrettelegges samtidig fortsatt for nye utbygginger som vil ha store og uakseptable negative konsekvenser for naturen. For å stanse og regulere naturødeleggende vindkraftutbygginger vil konsesjonsprosessen fortsatt være det avgjørende virkemidlet. Regjeringen legger opp til at kommunenes rolle i disse prosessen skal bli større og viktigere, og at kommunenes syn skal tillegges avgjørende vekt når staten behandler konsesjonssøknader.

Når statlige myndigheter skal vektlegge kommunenes syn sterkere, vil en slik avgift og kompensasjonsordning som Skattedirektoratet foreslår, med nye og potensielt store inntekter til kommunene, kunne føre til at hensynet til natur og miljø i konsesjonsprosessen svekkes, og til økte lokale konflikter der økonomiske spørsmål blir et ytterligere moment i uenighet og splid i berørte lokalsamfunn.

Konklusjon og anbefalinger

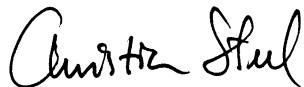
På bakgrunn av ovenstående foreslår Sabima at eventuelle inntekter fra en avgift som foreslått i høringsnotatet ikke videreføres til kommunene. Staten må beholde inntektene og sikre at provenyet bidrar til en økt innsats for å ta vare på intakt natur og restaurere forringete økosystemer, gjerne da i de kommunene som berøres av vindkraftutbygging.

Vi mener også en eventuell avgift må innrettes slik at den øker proporsjonalt med graden av tiltakets negative påvirkning på natur, samt at den også må gjelde for vannkraft.

Et hovedmål med økt utbygging av vindkraft i Norge er å bidra til å dempe de naturødeleggende konsekvensene av klimaendringene. Da plikter den norske stat å påse at ikke 'vinninga går opp i spinninga', det vil si at klimatiltak som har som mål å redde natur på lang sikt fører til stor naturødeleggelse på kort sikt.

Å gi lokale myndigheter større kortsiktige økonomiske insentiver for å bygge ut vindkraft mener vi er å gi feil signal, og å åpne for ukontrollert tap og forringelse av natur av nasjonal og internasjonal verdi og interesse. Vi mener derfor at Skattedirektoratets forslag til stortingsvedtak og endringer i forskrift om særavgifter for landbasert vindkraft er svært uheldige. De bør derfor ikke fremmes for Stortinget.

Vennlig hilsen,



Christian Steel
Generalsekretær